

EL POBLE: CATALA

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ SENSE PARTICIPACIÓ
CATALUNYA I PAÏSOS IBERIQUES: 1.000 PÈSSIMES TRIMESTRALS
PAÏSOS D'UNIO POSTAL: 1.200 PÈSSIMES TRIMESTRALS

ANY VII • Barcelona, divendres, 22 de abril de 1910, NÚM. 1.876
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
CATALUNYA I PAÏSOS IBERIQUES: 1.000 PÈSSIMES TRIMESTRALS
PAÏSOS D'UNIO POSTAL: 1.200 PÈSSIMES TRIMESTRALS

5 Cts.

LA SENYORA
DONYA CONSOL REIG Y GUÉLL
Ha mort, havent rebut els Sants Sagraments
(D. E. P.)
Sos afilits espòs don Jaume Esteve y Bertran, fills Angela, Ramir y Mercè, fills polítics Jaume y Josep, mare donya Mercè Güell, néta, germana, germana política, nebota, c. s. i. y demés parents, al participar a sos amics y coneguts tant sensible pèrdida, els preguen la tinguin present en llurs oracions y se servixin assistir avui, divendres, a les quatre de la tarda, a la casa mortuòria, Comte de l'Assalt, 5, baixos, pera acompanyar el cadavre a la parroquial iglesia de Sant Josep, y d'allí a sa darrera estada.
No's convida particularment

GRANS MAGATZEMS
EL SIGLO
ACTUALMENT
GRAN EXPOSICIO Y VENDA
Novetats de l'Estació
Ocasions excepcionals
en
Confeccions pera senyora y nens - Sastreria - Cotilles
Sabates pera senyora - Pitets
Llaneria - Sederia - Forros
Preus considerablement reduïts
Complet assortit d'articles
pera
Primera Comunió
Euls - Vels - Linons - Cintes - Corones - Roba blanca
Sabateria - Llassos, etc.
Gran varietat en trajes pera nens
Devocionaris - Estampes - Recordatoris

Els que tinguin tos

preguin l'antiga y acreditada PASTA PECTORAL DEL DOCTOR ANDREU. Demanis a les farmacies.

La conseqüència política

DELLERROUXISME

En un article dedicat a posar un comentari al marge de l'article on en Pere Corominas feia l'anàlisi serà de la tasca actual dels regionalistes, «El Progreso» afirma y declara que els radicals són la única agrupació política de Barcelona que practica y ha practicat a tot hora la virtut de la conseqüència.

Parlem-ne d'aquesta conseqüència! Però, abans, quatre mots respecte al filloisme en virtut del qual ens declara in-conseqüents a nosaltres. El fet de que avui en Corominas digui quel programa del Tivoli no satisfia a ningú pel seu poc contingut nacionalista y de quel mateix Corominas hagués escrit un article en loans de Salmerón quan les festes de l'Homenaje, o sigui molt abans de existir aquell programa y fins molt abans de que ningú pensés en escriure, serveix a l'articulista d'argument heroic pera deixar demostrada la nostra inconseqüència. No podem temps en volerlo comprendre. Són misteris de la lògica lerrouxista que els no iniciats es impossible que penetren.

Y anem a la conseqüència del lerrouxisme. Vingué el 25 de novembre y en Lerroux escrigué aquell cèlebre article en que's feia solidari de l'eternallada; i vingué com a conseqüència la llei de jurisdiccions y en Lerroux, diputat, no digué ni una sola paraula contra aquell atentat al poder civil y a la llibertat ciutadana; vingué la protesta formidable de Catalunya contra la llei iniqua y en Lerroux s'hi posà en decidida hostilitat. Ara en canvi proclama la necessitat ineludible de que la llei de jurisdiccions sigui derogada. Per què? Quina mena de conseqüència es aquesta que avui s'adhereix a lo que, abans havia combatut?

Ohi, se dirà; es que la protesta, catalana contra la llei de jurisdiccions implicava en aquells dies de la Solidaritat la conjunció dels republicans ab els reaccionaris, y això havia d'esser forosament en perjudici de les forces republicanes, que'n sortirien dividides y desorganitzades, com se'n ha vist la prova. Perfectament: aquest temor podia esser una raó de con-

ducta en aquells dies dels fervors solidaris. Però'n trobem que aquella desorganització y aquella divisió de la qual en Lerroux no volgué ferse complir quan el dalé de tot un poble volia la Solidaritat en totes les formes polítiques catalanes, ara la provoca per una acta de més o de menys y fa impossible l'aplegament dels republicans espanyols en la Unió Nacional, ferida de mort per les seves ansies personals de predomini. Es ab aquesta conducta que's vol provar la conseqüència del lerrouxisme?

N'hi ha encara una tercera prova del mateix ordre. En Lerroux y els seus còmplices ens han acusat sempre de particularistes y d'exclusivistes, perquè voleu sostreurens a la tutela de l'Estat en tot lo que afecta a la vida interna de Catalunya. Y ara, en Lerroux fa obra separatista, erigint Catalunya en cantó independent, sense cap mena de lligam ni d'obligació ab el directori que regeix la Unió Nacional dels republicans espanyols; per tot lo que afecta a la lluita d'aquests republicans en les vinentes eleccions. N'cal tenir en compte que nosaltres demanem l'autonomia catalana envers de la ciutat; ell pertorba aquell esclat formidable del moviment solidari, que altres fruits hauria donat si els elements conservadors no's haguessin pogut reduir a la subordinació ab la menassa de l'enemic anticatalà que teniem dintre de casa; ell pertorba ara y fa vana y estèril aquesta Unió Nacional de les forces republicanes que sommovia l'entusiasme de tots els republicans de les demés regions espanyoles.

En això solament consisteix la conseqüència política del lerrouxisme! En pertorba sempre tots els moviments generosos que neixen en les terres hispàniques ab ansies redemptores y sacrificis a les ambicions d'una personalitat superbirosa, que's passa la vida predicant revolucions; sense que ni ell ni els seus estiguin mai previnguts; quan el pobre poble, escambell de falsos redemptors y carn de bandida, se tira al carrer encès d'aquelles prediques, que'l porten a un estèril sacrifici.

J. POUS Y PAGES

Acció Política y Social
(En aquesta Secció publicarem l'anunci de tots els actes que celebrin els Centres d'Esquerra de Barcelona, y dels quals ens donguin avís anticipat.)
C. N. R. DE GRACIA. — Demà, dissabte, DON A. ROVIRA Y VIRGILI, don-

narà una conferència en aquesta entitat, desenvolupant el tema: La llei de passaments obrers pera la vellesa recentment aprovada a Fransa.

CIRCUL REPUBLICA AUTONOMISTA DEL DISTRICTE IX
(Camp de l'Arpa). — Demà, dissabte, a les nou de la nit, tindrà lloc un gran miting de propaganda de l'Unió Federal Nacionalista Republicana. Oradors: DON PERE COROMINAS, DON AGUSTÍ NOGUÉS, DON EMILI JUTOY y altres.

Avui, divendres, a les nou de la nit, el Sr. D. SALVADOR BAVI y BRACONS, donarà en el local del C. N. R. «Fivaller», (Consell de Cent, 264, baixos), una conferència comentant els articles publicats darrerament en EL POBLE CATALA, sobre el pròxim Congrés Internacional de la Tuberculosi.

Essent un acte particular del conferenciant, aquesta conferència serà pública.

Resposta a una campanya de difamació

«Un dels enemics de l'estatisme, es el esperit de bullanga. (Sensació). Hem de tenir el valor de les conviccions, hem de tenir el valor de dirho (molt bé). La pau es una condició essencial de la formació de l'Estat modern. Allí ont el poble surt al carrer a cada moment pera fer prevaler la seva opinió, es que no hi ha prou fe en el llibre job de les institucions jurídiques ja que l'esperit de bullanga'l mantenen els conculcadores de la llei (aplaudiments). Els pobles d'Europa, sense que renuncin en casos supremes a la revolució, van abandonant l'esperit de bullanga; l'esperit de sortir a cada punt a la barricada, que ja sols subsisteix en les Repúbliques Sudamericanes, a Rússia, a Grecia (aplaudiments).»

(Paraules de Pere Corominas a la Conferència de Reus, 26 de març 1910).

«Contra les barricades dels uns y les lladroneres dels altres hi hem d'afirmar noble y bravamet el nostre sentit de les lluites cíviqes basades en un amor no d'it de sana fortalesa. Hi ha un formidable poder d'opinió que pot moure contra les causes injustes, que pot utilitzar a favor de les reivindicacions més radicals y aquest poder es d'una eficàcia més segura que les extremitats epilèptiques de la bullanga.

«Fins a quant tolerària, poble bà, poble viril, la farsa revolucionaria? La noblesa de les causes està en el grau de felicitat humana que produeixen y no en la forma pinxexa de propagarles y imposarles.

(Article firmat per en Pere Corominas EL POBLE CATALA, 23 de març 1910).

«Els que voleu la pau per aquesta Barcelona desventurada, els que'n dolen de veurela aturada per les lluites y les persecucions sanguinaries; els que veiem venir la fosca misèria sobre les seves multituds y contemplem les naus que surten del nostre port carregades ab milers de emigrants...»

(Paraules de Pere Corominas en el miting de la Plaça d'Armes).

Jocs Florals de Barcelona

1910
VEREDICTE

PREMI ORDINARI
FLOR NATURAL: n.º 217. La estranya amor; lema: «Enigma». — Primer accésit: n.º 110. Paraules del poeta ciutadà; lema: «Ay amor, jo no se pas, etc». — Segon accésit: n.º 206. Eglogues; lema: «A Apolon, deu del rítm».

ENGLANTINA D'OR: No s'adjudica. — Primer accésit: n.º 207. Cansó del Sionista; lema: «Parafraze». — Segon accésit: n.º 98. La batalla del cap d'Ordal; lema: «En què nos in persona nostra, etc».

VIOLA D'OR Y D'ARGENT: n.º 115. La mort del Maig; lema: «Réverre». — Primer accésit: n.º 53. Al fill que no ha vingut; lema: «Tu m'has fet treballar per l'avenir». — Segon accésit: n.º 193. L'ermita sobre el mar; lema: «Valde-mossa».

PREMI EXTRAORDINARI
PREMI CREAT PEL CONSISTORI: n.º 190. Booz adormit, (traducció de Víctor Hugo); lema: «Victor Hugo». — **COPA ARTISTICA (prosa):** n.º 67. Proses bàrbares; lema: «D'un llibre inedit». — Accésit: n.º 37. Fugint de la ciutat; lema: «Victima».

PREMI FASTENRATH (llibre de poesia): Enlla, d'en Joan Maragall. Barcelona, 19 d'Abril de 1910. — Miquel S. Oliver, President. — Joan Moneva, Francisco Barrina, Ramon E. Bassegoda, Emili Guanyabens, Joan M. Guasch. — Carles de Fortuny, Secretari.

SPORTULA

Al marge d'un llibre de «Xenius»

Acabo de llegir, d'una tirada, el fascicle de l'«Ors» sobre «La formule biològica de la lògica».

Amic Ors: me permetreu que us en-vii desde aquí, en una sportula fraternal, una petita nota que he inscrita en els marges de la vostra disquisició?

Vos dieu: la lògica es una immunitat adquirida contra les excitacions tòxiques nascudes de l'inferioritat entre un esser vivent y el medi ont viu. Aquesta toxicitat es lo qui dona lloc al «misteri». L'home ha conseguit ja defensarse, lògicament, de l'impresió de la nit; però no ho ha conseguit encara de l'impresió de la mort.

— Y citeu, ab gran oportunitat, com un exemple de defensa basada en el «sentit comú» (o en la «ciència», igual es), contra'l misteri, l'actitut de molts esperits qui refusen per un prejudici absolut tot lo qui es o podria esser misteriós, o tant sols extraordinari.

Escolteu: no podriem dir que la lògica es el sistema científic de la resignació davant lo inevitable? Tota ciencia, en principi, es una cosa consemblant, no sols en la seva forma plebeia de «sentit comú», sinó en la seva forma de religió, qui ve a esser la ciencia de l'ignorancia, la defensa instintiva contra les noves preocupacions de l'ànima, un veto posat als ills interiors pera que no guaitin sobre la finestra oberta sobre'l més enllà.

Però jo crec que així com la lògica es un sistema defensiu contra la toxicitat del misteri, hi ha un sistema ofensiu pera apoderarse del misteri mateix y donarlo com un cavall selvatge: aquest atac es la poesia. La Poesia es la dona de Déu, o dels déus. Y per ella, o bé'l misteri serà embellit sols per esser misteri, ofert a la fantasia mascle de l'home, o bé serà humanitat sotmetent la seva mateixa fora encara inexplicada a l'utilitat y a l'explotació de l'home pugui treure. Remarqueu quel misteri, sempre, es apropiat, lògicament, abans que explicat. Nosaltres volem la mamella del Misteri mateix que ignorem, y qui, dòcilment, se ajup al davant nostre pera oferir-se.

Anem deint, en les aules pedantescues;

L'Assamblea Nacionalista Republicana

L'ASSAMBLEA

De tots els indrets de Catalunya, se reben adhesions pera l'Assamblea Nacionalista. Es una pluja de noms de delegats y de persones delegades. D'ont menos se pensava, surt un nucli de nacionalistes. Una entitat, ab un vell nom d'historic republicanisme s'afilia a la nostra assamblea. Es com si fos arribada l'hora d'una anovada comunió espiritual, d'homages a través de l'espai, sentim un intens amor, y ara se troben. Y la trobada és una extraordinària fora simbòlica, perquè la primera Assamblea Nacionalista, se realitza en vigílies d'una lluita y de l'organització definitiva de les forces republicanes y catalanistes, y això, sol, això de donarse en plena joventut, de fer un primer aplac Nacionalista Republicà, pera entrar desseguida a integrar una unió de catalanistes republicans que han trobat un denominador comú, es d'una espiritualitat tant patriòtica y tant abnegada, que en els anys polítics de la nostra terra, pastats ab egoismes partidistes, tal volta no trobessin un exemple semblant.

L'Assamblea nostra, com la dels altres partits que integren l'Unió Federal Nacionalista Republicana, tindrà aquesta grandesa. Desde'l lerrouxisme a la Lliga, tothom defensa la seva tradició y el seu nom. Se creuen quel'nom fa la cosa, quan es pot trobar la cosa, perden el nom. Y bé: l'Assamblea, serà un recull d'homages tant ponderats y tant idealistes, hi haurà en ella tanta emoció y idees tan pures, que semblarà que en ella un evangelisme s'ha fet carn. En ella, ningú se mourà per odi, per personalismes, ni per impures sentimentalitats. Unes Bases seran ratificades; un nou partit serà donat a la llum. Qui es capés, després de això, d'afirmar que som un poble demòcrate y que tant sols les rivalitats personals ens guien? Ab idees, se ratificaran idees. La Democràcia Catalana, esdevindrà orgànica, articulada, fora de govern, per un acte de reflexió. Perquè digueu: ¿ont es possible, entre quines Bases, se podria inquirir un gest de sentimentalisme? Però això es lo il·loable. L'acte de decretar els Drets de l'Home, es immensament més grat quel sentiment d'orgull.

Continuem avui la llista de les mateixes. El C. N. R. de Vilassar ha confiat la seva representació als correl·lionaris Josep Masriera, Felip Julià, Joan Lloveras y Ramon Amorós, el primer ab facultat de votar.

Del C. N. R. de Cabrils vindran dos Sebastià Galany y Trilla, que portarà el vot d'aquells companys, y don Miquel Lloveras Cudinyet.

Els nacionalistes republicans de Manlleu han delegat la seva representació a nostre company Marius Aguilà.

Els de Puigregí han designat a don Joan Costa.

Els de Ripoll, a don Pius Català.

De la Selva del Camp vindrà en re-

calòric, electricitat, magnetisme! — Y no'n sabem res, «en lògica, de tot això... Però les forces així designades són com a odisques en el nostre hàrem; obertes a la nostra voluntat de paixàs...»

«No hi ha aquí un esquema de la fórmula biològica de l'il·logisme?»

FOSFOR

Un acte de justícia

Arenys de Mar, 17 d'Abril de 1910.

Senyor don Eduard Calvet

Benivolgut y distingit correl·lionari: Els que suscitaven elements de l'Esquerra catalana d'aquest districte electoral, tenint en compte que,

Vosté com a diputat ha complert nos comés dignament, ha treballat ab fermesa y entusiasme per la defensa moral y material del districte, conseguint lo que de molts anys no s'havia pogut lograr y que sempre y tots els dies ha estat a la disposició y al servei dels seus representats.

Vosté que ab forsa de voluntat y de grans sacrificis fa tres anys que va derrotar y fins aniquilar l'odiad caduquisme del districte, no perdonant medi ni gasto, y que desgraciadament torna a revaire, m'era als desàfets, ambicions y pretensions de novells partidaris del retrocés y del clericalisme.

Vosté que forma part avui dels capdavanters del nou partit Unió Federal Nacionalista Republicà al qual hi estem perfectament identificats,

Entenent nosaltres que fora insignificant limitar-nos únicament a donar-li les gràcies per aitals mèrits contres, per unanimitat hem acordat dirigir-li la present carta com a penya de gratitud y de prova de nostre incondicional adhesió, ja que avui per avui res més podem donar-li ni oferir-li; més tinguí la seguretat que sempre ens trobarà solidis y desinteressats a servir-lo y aporlar-lo en quan se referixi a procurar el bé de nostra terra, la conquesta del Progrés y Llibertat y el triomf de nostres idees.

De vosté afins, s. s.

Per Arenys de Mar: Josep Mayola, Joan Torrent, Remigi Massuet y Enric Roselló.

Per Caldesa: Francisco Riera.

Per Cerdanyola: Francisco Soler.

Per Canet de Mar: Antoni Armada y Francisco Parera.

Per Sant Pol: Joan Pera.

Per Malgrat: Ricard Rosell y Jaume Safont.

Per Tordera: Joaquim Sagrera, Salvador Fabregas, Pere Martí y Llorens Pàg.

Per Valldorquena: Martí Regàs.

Per Sant Antoni de Vilamajor: Joaquim Estapé y Joan Masó.

Per Sant Cebrià: Jaume Roura.

Per Sant Iscle de Vallalta: Josep Coll y Josep Buch.

Per Palautordera: Josep Codony.

presentació dels correl·lionaris d'aquella vila don Josep Cristó Llombart.

El C. N. R. de Palafrugell ha enviat la seva delegació al nostre estimat col·laborador don Albert de Quintana y de León.

De Matroig baixaran els companys Esteve Vendrell y Francisco Pujol.

La representació del C. N. R. d'Olot la portarà don Francesc Fullà y la de l'Estimada, l'amic Joan Capdevila.

«Lluitem», el volgut confrare de Vilafrauda del Penadés, ha encarregat la seva representació a don Josep Roch y Freixas.

Els nacionalistes de Calaf deleguen als senyors Francisco Torres y Puig, Ramon Serra, Jaume Píñol y Jaume Malet, conferint el vot al senyor Torres.

Els nacionalistes de Palautordera han delegat ab vot y vot an en Pere B. Tarragó.

El Foment Republicà Català de Sant Jaume delega ab vot a don Ismael Cabarro, y ab vot als senyors Frederic Elias y Ignasi Pujol.

«Sang Nova» d'Hostafrancs, delega ab vot, don Antoni Oliva y Oliva y 14 delegats ab vot.

Grup de Nacionalistes Republicans de Sant Just Desvern, delega ab vot don Miquel Amigó y un delegat ab vot.

Grup de Nacionalistes Republicans de la Selva del Camp, delega ab vot don Josep Cristó Llombart.

Grup de Nacionalistes Republicans de Ripoll, delega ab vot don Pius Català.

Grup de Nacionalistes Republicans de Vilassar, delega ab vot don Josep Masriera y dos delegats ab vot.

Grup de Nacionalistes Republicans de Masroig, delega ab vot don Xavier Cambó.

Grup de Nacionalistes Republicans de Sant Quint de Mediona, delega ab vot don Josep Roch.

ME N'ACUSO

Si, senyors de l'Orfeó Català y de «La Veu de Catalunya», si, jo enacionalista tant significatiu, segons vostés, m'acuso de haver ferit de mort aquella esmena en que se proposava la subvenció de 45.000 pessetes a l'Orfeó Català. Y aquesta malfeta, comparable a la del cirurgià que sacrifica el dit per salvar el braç, no fou determinada per cap rancúnia covada en els fons d'un esperit ple de petits odis y migrades alevosies, no, l'embestida fou pot ser brutal, però noble y franca. Res de consultar parers ni de regirar textos; l'operació era d'urgència y calia ferla despietadament en el mateix camp de batalla.

Y ara anem als fets. Sense que jo pre'tengui donar proporcions homériques a la lluita que allí va entaular-se, es lo cert que tot Barcelona presentia, desde feia dies, que anava a esser renyida; confiant uns y desconfiant altres en l'actitut que adoptarien els nous vocals associats. La llista de llurs noms ja havia sortit pels diaris y no hi abundaven gairels coneguts. Nosaltres mateixos — els «favorescuts» per la sort — no cal dir que tampoc ens coneixiem. Y, lo que es pitjor, tampoc coneixiem gairebé cap dels assumptes sobre'ls que havíem de dictaminar. Y això es el pròleg.

En aquestes estaves el dia en que'n sentírem per primera vegada convocats pel Sindicat de Proprietaris de la plaça de Catalunya. Hi acudiríem pocs, un quinzena. Nova reunió, en la que un vocal, el senyor Segura, aixecà la llebra — que ja a tots ens bellugava per dintre — de que si els senyors del Sindicat nos deixaven el local lliure de tafaners ens en buscarem un altre. Aquests acudiren, y just es dir de pas que compliren llur paraula. A tot això jo devia dir quatre pulgaritats, que als companys vocals degueren semblar-lihi tantes sentencies, y en vista de que l'home no sortia, se fixaren en mi y m'elegiren capítol per aclamar. Y encara alguns hi afegiren: que tenint dret al nomenament de president de la Junta en ple, que aqués fós, jo!

Els ho vaig treure del cap, convenint tots en que de lo del president n'ni parlarem. Que si el senyor Serradella volia fer brometa, y això havia d'estalviar-li una malaltia, que per nosaltres no se n'estigués. Y que jo, junt ab el senyor Segura, convocarem a nova reunió, que per aquesta vegada fora ben autònoma.

«Bona l'hi fetal deia jo tot anantem cap a casa. Perquè si d'allò de la brometa del president me'n podia ben riure, perquè aquest, vaja... faria la que jo li deixés fer, en cambi lo del desconeixement dels assumptes, en sa part administrativa y jurídica, y fins el de les persones — car mai havia assistit a cap sessió de l'Ajuntament — me feia posar molt serio. Resultat: que tenia la sensació de quel càrrec me venia bon xic ample y que la responsabilitat era molt gran.

En la reunió vinenta — tercera y última de la serie — l'horitzó se'm va aclarir. Per primera vegada ens compareixí el senyor Hill, advocat y coneixedor per tant ple moltes coses que jo ignorava. «Ja tenim l'home!» vaig pensar tot rumiant com li podria entregar la squefatura. En efecte, nostre home resultava intel·ligent, instruit y ademés simpàtic, que era lo que més calia. Tenia sobre mi la ventatge dels coneixements y la d'una certa mesura que dona l'hàbit de defensar causes; tenia jo sobre d'ell la d'estar armat de una paraula pot ser més inculta però més incisiva. Pacte fou fet: guiat tant sols per l'instint y sense pauta precisa, jo fora el portaveu en les qüestions diguemne polítiques y ell en les jurídiques y administratives. Y aquest pacte'l ferem ben tàcitament o sigui sense dirnos en una sola paraula.

Y vingué la sessió, aquella sessió tant temuda com esperada, en la que calia posar els peus bens plans si es que volia evitar-se una desfeita.

L'espectacle — per mi completment nou — resultava curiós. La majoria radical, allà a l'enfront, apareixia compacta y unida en cos y ànima. Dessota meu, els de la

migrada dreta provenen de fer altre tant, tot esperant veure's venir. Y escampats pels escos de primer y segon pels enigmes vocals elegits per la sort per fer la crítica y sancionar la mateixa ab llurs vots, de diverses qüestions sobre les quals hi era impossible formarsen criteri. Y plantant per damunt de tots un cert estat baromètric que lo mateix podia determinar un lleuger ocreig que una furiosa tramontana.

Mentres se discutien partides y esmenes sense marcat color polític tot anà com una seda. Més després d'aprovada una esmena, defensada pel senyor Iglesias, el dramaturg, concedint una subvenció a un Ateneu Obrer de Sant Andreu... el que després d'haver fet gastos en son local havia tingut d'anar-se'n per exigència del propietari—ja varen comensar els rebufores pel cantó dels radicals que amensaven ab tornar a lo de la Casa del Poble. Y en aquest precís moment, en que calia tirar una mica d'aigua a les guspies naixentes, quia com una bomba l'esmena presentada pel senyor Albó y altres demanant la celebració subvenció de 45,000 pessetes per l'Orfeó Català.

No's necessitava tenir gran nas per flairar la podregrada que se'n venia al damunt, comparada ab la qual lo del viatge a l'Argentina era un gra d'anyel. Y d'això'n diuen polítics? Me deia jo esparverat; aquesta esmena ha d'anar a terra, y depressa. ¡Demano la paraula!

«Senyors: a hores d'ara ja'm sab greu l'haverme deixat entrar pels sentimentalismes del senyor Iglesias y haver votat en pro de l'esmena concedint una subvenció a una entitat en la que hi reben instrucció bon nombre de nois pobres. Y me sab greu perquè en aquestes qüestions passa allò de les cireres, que darrera d'una ne solen seguir moltes.

«Mes ara'l cas es diferent. No's tracta d'una entitat sense recursos per fer a acabar son edifici, sinó d'una que ja està ben hostatjada. En l'Orfeó Català, com entitat musical, cal tenir en compte los factors: la gavia y els aucells. Si se tractés d'aquests darrers pot ser el cor me trencaria y fora partidari de la subvenció. Però aquí, per lo vist, no's tracta de subvenció als aucells sinó la gavia. Y se donaria'l cas de que mentres a un edifici propietat de l'Ajuntament, y ont aquest hi té instal·lada l'Escola Municipal de Música, no s'hi ha tocat res d'ensà que'l deixaren, ja fa molts anys, a mig acabar, sinvertirien els diners en un altre, ja acabat y de propietat particular. Y penso que no es pas molt convenient que's diners del Municipi puguin servir per assegurar a uns obligacionistes el cobro de llurs dividendos.

An aquesta diatriba o com vulguí dirien el senyor Albó va contestar: que l'Orfeó era un Centre de cultura y educació y que respecte als dividendos aquests més aviat eren passius, car l'Orfeó, degut a que creia comptar ab una forta subvenció per l'edifici, havia invertit en ell molts diners trobant-se per tant en una situació precària.

Rectificació meua (sempre textual). «Jo no negaré que l'Orfeó sigui un Centre de cultura y educació. Però ademés d'això no pot tampoc negarse que en el fons es una empresa industrial; que lloga l'edifici a un empresari y que aquest a son torn cobra'l preu de les entrades en la taquilla. Però jo no hi sentit pas a dir que d'això popular y gratuïta n'hagi donat cap. Convinç en que la vista de l'edifici sorpren agradablement al foraster y al menestral, però convingui també el senyor Albó que aquests se sorprenien molt desagradablement al veure l'estat en que's troba'l destinat a Escola Municipal de Música. Y respecte a lo dels dividendos passius de que's parlava, pensí que si l'Ajuntament hagués de subvencionar a totes les empreses que per no sortir-hi els comptes se troben en perill de fallida, potser no hi hauria prous diners a Barcelona.

Y com que l'esmena no fou retirada pels seus autors, com jo'ls pregava, vinqué la votació, essent rebufojada per una majoria formidable.

Y els senyors radicals apaibagats ja del tot retiraren espontaniament les que ja tenien amandades, entre les que hi figurava la de la Casa del Poble.

Y els senyors vocals associats se'n pogueren anar a sopar ab l'ànim tranquil·lit y pensant que quan fins llavors la cosa no havia acabat a trompades tampoc hi acabaria a la nit.

Que es lo que's tractava de demostrar.

Y ara senyors menestrals de l'Orfeó permetmethe que'ls dongui un consell y es el següent:

«No permetin mai que la seva senyera se converteixi en bandera política opant-la a una altra de diferent color. Pensin que qui diu política diu lluita y qui diu lluita diu morts y ferits. Y que a vostres, per ignorants del terreny que trepitaven, els ha tocat esser d'aquests. Y donguin grans mercès als seus defensors per la seva oportunitat en triar el moment psicològic y per la seva persistència en creure que val més caure que desmontar.»

Y a vostè, senyor redactor anònim de «La Veu», ni dire una altra: ca'm ni els de l'Esquerra ni ningú me dia sortir en lloc. Soc jo que entro y surto d'allà ont vui y quan vui. Y com que vostè no'm deu conèixer gaire, li advertiré que jo, nacionalista tant significat segons el seu parer, mai hi figurat en la llista del C. N. R. Y que ab els senyors que vostè ab un aire de ben enterat que esgarrija afirma que'm feien servir de mingo, no hi he tingut desde fa molt temps, ni de paraula ni per escrit, tracte polític lle cap mena. Ni ab els ni ab cap emissari seu. Y fassim ademés el favor, senyor anònim, de no suposar que jo soc capàs de fer lo que vostè, segons s'explica, deu estar acostumat a veure fer. Però bo es que's vagi enterant de que en el món encara hi han «clases».

M. FONT Y TORNE

EL CAS VELAZQUEZ-GRECO

En Meier Graef, un dels crítics d'art actualment de moda a Alemanya, feu un viatge a Espanya, qual objecte principal era el d'estudiar detingudament a Velázquez. El coneixia solament per les galeries de Viena, París y Berlín y l'impressió de les obres d'aquests museus li feren entrar el desitj d'un estudi seriós i seduí al Prado, allà on se troben

les obres capdals del pintor de Felip IV. Dels grans artistes espanyols, Goya, Greco, Turbante, Morales, etc., també li interessaria fer la seva coneixença més directa, però tot el seu anhel era per ell, per l'únic, pel gran Velázquez... Y anà a Madrid y se dirigí foliament al Prado; tots els quadros que al pas topava li eren indiferents. Directe al ell, al seminat; per fi: Santa Velázquez. Y davant dels quadros quedà plantificat, fred, esperant l'entusiasme que vingues, esperant lo que en sa imaginació s'havia forjat y ab tant deliri havia perseguit. Deu esser culpa meua! — se digué y marxà esperant tornar al dia següent ab millor disposició d'ànim. Tampoc. Un altre y un altre dia y menos. Cada dia el trobava més acadèmic, més trasmutat, més reflexiu, més aturat.

En canvi el Greco del que apenes si en tenia notícia, li calgué com un llamp. Comensà a aficionar-se y a buscar ab deliri els seus quadros y en el Prado mateix y en les coleccions privades, a Toledo, l'Escorial y a Illescas, va creient la seva admiració y entusiasme per l'excèntric de Toledo, per aquest home genial qual transcendència artística es massall oblidat. Y pensar que ho viciat fins ara sense tenir-ne cap notícia! — exclamà ab certa desesperació. — Fins avui havia comprat ab tres parts del món: Michelangelo, Rubens, Rembrandt, ara n'hi ha un més a la colla y ne es cap illa perduda en l'Occid, ni una península lligada estretament al continent, sinó un verdor tot món completament independent dels altres.

Aont queda Velázquez en mitg d'aquest esclat d'entusiasme pel Greco? Oh, Velázquez ja es a l'últim terme, no es més que un gran trasmutat en triar els models, en posarlos y en pintarlos. En tota la seva vida no pogué despendres dels motllos acadèmics, d'esser un pintor fotogràfic, a pesar dels seus esforços titànics. Y se el representa en secreta adoració del Greco y dels seus quadros abandonats que ell treia a la llum dels quadros que ell tant estimava y odiava a la vegada perquè li revelaven la seva impotència. Velázquez fou l'únic que en el seu temps comprengué'l veritable valer del Greco y a pesar de tot, no poder arribar-hi! Ni en las «Meninas», ni en les «Filadelfes», ni en les «Llanuras», sab veure-hi res més que un gran habilitat, una gran trassa, però sense la vibració que de les obres d'art vida palpitant y calenta.

Aquestes impresions y judicis en síntesi són les que ha publicat en Meyer Graef en son llibre recent «Viatge per Espanya», contenint ademés judicis sobre els demés pintors espanyols, sobre'ls diferents monuments arquitectònics y ciutats que visità. De Barcelona en particular, aquesta que era la barreja de coses sublimes y lletjament grotesques, quedant com a impressió capdala una nit de St. Joan passada al Parc Güell entre mitg de dents d'elefant, de barbes de ballena y caps de mort, veient ballar una dansa macabra... la sardana!

Tot aquest llibre sembla destinat a la tasca de destruir Velázquez per poder col·locar al Greco més enlloc. El preu, fonamentat en els seus judicis fent un anàlisi de cada obra per sí, que si bé revela una gran habilitat deixen entreveure la seva gran parcialitat, parcialitat que en general campeja per tot el llibre. Ell diu que no es l'aparició sobtada del Greco lo que li feu aborir a Velázquez, però es difícil de creure-ho. Tots els pintors de les seves èpoques, però es propi d'espèrties mesquines l'anàlisi precisament l'artista en aquests camps y deixar sense mencionar allà on les seves forces foren equilibrades. Encara que Velázquez no hagi estat — com ell sosté — més que un pintor de retrats, no crec que la seva gloria disminuïxi en lo més mínim.

Ab tot, aquest llibre ha fet un gran bé per lo que's refereix a la presentació del Greco a Alemanya. Semblaria extrany però es el fet que llevat d'uns pocs erudits, el nom del Greco era aquí completament desconegut. Y es que no existeix cap monografia d'aquest pintor, mentre que dels demés espanyols n'hi ha de totes menes y per a tots els gustos. Desde l'aparició del llibre aludit el nom del Greco sona en tots els cenacles artístics y donat el caràcter investigador d'aquesta gent, no fora difícil preveure una aflluència d'artistes y aficionats cap a Espanya per estudiarlo y satisfer la seva sed de sensacions.

A. BADRINA ESCUDE

Dresden, abril 1910.

Els quatre melges y els fets del «Patronato», davant dels Tribunals

Resposta a una protesta

Arribada l'hora de posar terme a la discussió sostinguda en aquestes columnes respecte dels fets del «Patronato» de Catalunya per la lluita contra la Tuberculosis explicats en ses publicacions, vindicant-me de les afirmacions que's seus metges feren d'esser mentiroses mes acusacions, he portat la qüestió als tribunals de Justícia, davant dels quals els seus procuradors, no sols que aquells fets s'esclaireixin y depurin, sinó també que quins els negaren retractar ses negatives o se subjuectin a les responsabilitats a que per injuriet se feren acredores.

Confio que a l'esser en bon lloc mostraran la llur memòria.

Doctor Queraltó

El doctor Pla Armengol

malgre del «Patronato Castellano».

Y van cinc! Se veu que això del «Patronato» es fa anar curs de memòria.

En el doctor Pla Armengol en EL POBLE que el firmà la proposició del doctor Martí y Julià, sinó l'adició. Y bé, adició o proposició, que se'ns endona? Lo evident es que anaven d'ali; y tot hom sab que hi van a totes hores; y l'Academia, y fora d'ella, y arreu y sempre. Verament, ahir figurem de bon gust els qui coneixen als sarnesos.

Y afegeix el bon senyor: «Y més efectivament encara; jo no he seguit mai, ni soc en l'actualitat megre del Patronato, ni castellano, ni català. Si en lo que a mi se refereix, lo poc que diu, es absolutament fals, que jutgen els lleigidos d'EL POBLE quants graus de vençut se pot atribuir a tot lo altre.» Y efectivament, jo prego als lectors d'EL POBLE que agafin el folletí oficial publicat l'any 1908 a l'impugnació don E. Badia Castells del carrer del doctor Dó, 14, titular «Acta de la sessió magna celebrada per el Patronato de Catalunya para la lluita contra la Tuberculosis en el Salón de Ciento del Palacio del Excelentísimo Ayuntamiento de Barcelona el dia 18 de noviembre de 1908». Y ja tenint-lo a la mà els prego que l'obrin y lleguin la Memoria oficial del secretari y en les pàgines 8 y 9 hi veuen aquestes ratlles, que ara resulten delictives: «El impropio trabajo que representan los números que acabáis de oír; esta labor meritoria, incansante, obscura, que nada la exterioriza, que no reporta pública laureles y que sólo sirve para premiar la propia conciencia con la íntima satisfacción del deber cumplido, esta labor sin lucro personal y de la que, como ocurre con toda medida higiénica de carácter público, no se observan los resultados hasta pasado mucho tiempo, acaso algunos se

neraciones, la vienen realizando los ilustres compañeros doctores Xalabarder, Fuster, Presta, Mer (altres noms), PLA ARMENGOL y Martorell, QUE A SU CARGO TIENEN LA DIRECCION Y PRACTICA FACULTATIVA DE LAS CLINICAS QUE FUNCIONAN EN EL DISPENSARIO DEL PASO DE SAN JUAN». Y jo els demano si no es obra que'l doctor Pla y Armengol està de broma.

Ho està ara, y es de temps que li dura; car ja en fa prou que hi anava pel «Patronato»; y allí, no sé ab quin motiu ni vui saberho, s'hi passava llargues estones; y no sé per què ni vui saberho, d'aleshores ha restat molt agraït a aquells confreres.

El doctor Pla y Armengol troba verdut el meu article; jo trobo molt tristes certes coses...

Doctor QUERALTÓ

Cultiu intensiu del blat morenc

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

taven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

Un distingit agricultor extremeny, don Primitiu Torres, va obtenir en les seves terres de Torre de Don Miguel (Càceres) l'assombrosa producció de 8,800 kilograms de blat de moro (117 hectolitres) per hectàrea, rendiment que sobrepuja a tots als fins ara coneguts, puig s'esmentaven com als més alts els que donen les bones terres de mil de Milanes y del Fiamont (Italia), ont malgrat això no passen de 80 hectolitres.

Com va aconseguir el senyor Torres una collita tant meravellosa? Doncs, senyalment, adobant bé'l sol, com pot veure's per les xifres següents:

Primera parcel·la. — Sense adobs químics. Segona parcel·la. — Ab 250 kilograms de superfosfat de 18/20, y 120 de nitrat de sosa per hectàrea.

Tercera parcel·la. — Com la segona, més a més 120 kilograms de sulfat de potassa.

Els rendiments obtinguts foren els següents per hectàrea.

Primera parcel·la (ab fens), 4,800 kilograms de gra.

Segona parcel·la (ab fens, superfosfat y nitrat), 7,200 kilograms de gra.

Tercera parcel·la (ab fens, superfosfat, nitrat y sulfat de potassa), 8,800 kilograms de gra.

Les anteriors xifres no necessiten comentaris, essent sols de desitjar que'l senyor Torres tingui molts imitadors en nostre país. El rendiment de la tercera parcel·la ve a confirmar les observacions fetes als Estats Units, segons les quals la potassa es la substància fertilitzant més útil per el blat de moro.

Doctor QUERALTÓ

n. 586 - Barcelona.

Rectificació del Cens

Centre Nacionalista Republicà, Pelai, 42

Tots els majors de 25 anys, que'n portin més de dos de residència en aquesta ciutat y no estiguin en les llistes electorals, poden demanar la seva inclusió en el Cens, passant per les Oficines d'aquest Centre, tots els dies feiners de deu a una, de quatre a set y de nou a onze de la nit.

DELEGACIONS

DISTRICTE I
Centre Republicà Federalista
Mer (xanfrà a Sant Joan)
Tots els dies de dues a quatre de la tarda y de vuit a onze de la nit.

DISTRICTE II
C. N. R. del districte II
Baix de Sant Pere, 38, principal
De nou a onze, nit.

DISTRICTE III
C. N. R. del districte III
Sant Simplicí, 8, segon
Tots els dies de deu a dotze nit.

DISTRICTE IV
C. N. R. del districte IV
Diputació, 333, baixos
De dotze a una matí, de tres a vuit tard y de deu a onze nit.

DISTRICTE VI
C. N. R. "Fivaller"
Concell de Cent, 284, baixos
De quatre a vuit tard y de nou a dotze nit.

DISTRICTE VII
Associació N. R. "Rang Nova"
Creu Coberta, 104,
De nou a dotze de la nit.

DISTRICTE VIII
Foment Republicà Català de Sans
Passatge Crocs, 5,
De dos a quatre de set a les vuit de la tarda y de dos a quatre de set a les vuit de la nit.

DISTRICTE VIII
C. N. R. del districte VII
Mansó, 24,
Tots els dies de quatre a sis tard y de vuit a dotze de la nit.

DISTRICTE VIII
C. N. R. de Gracia
Llibertat, 2 y 4,
Tots els dies des de les tres de la tarda a les dotze de la nit.

DISTRICTE VIII
Ateneu Català de Gracia
Salmeron (Major), 27 y 29, primer,
Tots els dies tard y nit.

DISTRICTE VIII
Centre Republicà Autonomista Gracienc
Santa Teresa, 6 y Bonavista, 4,
Dies feiners: de sis de la tarda a les dotze de la nit.
Dies festius: de onze a una mitgdia; de tres a vuit tard y de deu a dotze nit.

DISTRICTE VIII
C. N. R. de Sant Gervasi
Mariano Cubí (Sant Sebastià), 160,
Tots els dies de nou del matí a deu de la nit.

DISTRICTE IX
Avens N. R. de Sant Andreu
Doctor Sampons (abans Sant Pere), 90,
Tots els dies de vuit a deu de la nit.

DISTRICTE IX
Centre Federal d'Horta
De les vuit del matí a les deu del vespre.
C. N. R. de Camp de l'Arpa
Mallorca, 814, travessia a Montanyà,
Dies feiners: de vuit a deu nit y festius de les deu del vespre.

DISTRICTE X (Sant Martí)
C. N. R. de Sant Martí
Pere IV, 258
Tots els dies tard y nit.

DISTRICTE X
Centre Autonomista Republicà del Districte X
Valencia, 575, primer, segona
Tots els dies de vuit a deu nit.

DISTRICTE X
S. Democràtica Federalista "La Internacional",
Ter. 1 y Montanyà, 7 (Clos)
Dies feiners: de vuit a deu de la nit.
Festius: de tres a deu nit.

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL. Avui, divendres, éxit riu-
dos de les Càmaras Sisters; gran succés de
les simpàtiques y hermoses Trio Delmonte; Las
Mañas entusiasmen al públic; el célebre Mazu,
ab els seus notables equilibris.—Entrada ge-
neral: 25 cèntims.

GRAN TEATRE DEL LICEU.—Demà, dissabte,
penúltima de la temporada: «Il Vascello
fantasma».—Diumenge, «Il Crepuscolo degli
Dei». Nit: comiat de la companyia: «Il Vascello
fantasma».

TEATRE CATALÀ ROMANA.—Avui, divendres
blanc: «Matrimoni felís» y el gran «Sainet
trist».—Demà, estrena de «El bon lladre», de S.
Bonavia, després de «Sainet trist», quin progra-
ma se farà diumenge tarda y nit.

TEATRE TIVOLI. Avui, divendres, de sis a vuit
vermouth; dues sarsueles: primer, «1.000
duros»; segon, «Abre la porta», intermèdi y
final Cinemategral.—Butaques de franc, entra-
da: 25 cèntims. Nit, a les nou: primer, «Que
inocencia»; segon, «Los chicos de la escuela»;
tercer, el viatge de gran espectacle en dos ac-
tes y deu quadros, «Ohé Ohé Miss Flory ó el
rey de la Gutapercha».—Preferència ab entrada:
2 pessetes; de platea: 1'50; entrada: 50 cèntims.
—Demà, vermouth: «El guitarrico».—Nit, es-
trena «El club de las solteras».

TEATRE DE NOVELTATS.—Compania del Teat-
re Espanyol de Madrid, Carme Cobeña.
Director artístic don Frederic Oliver. Avui,
divendres MODA, el jueg comí en un acte,
«El señor López»; estrena del drama en tres
actes de Véllez de Guevara, refundició del
Cristóbal de Castro, «La luna de la Sierra»;
—Diumenge, tarda y nit darreres funcions de
CASANDRA, essent els preus populars.—Se
despatxa comptaduria.

TEATRE NOVELTATS.—Tres únics concerts,
tres; la célebre orquestra composta de 50
professors Toukinstler de Múnic, baix l'in-
telligent direcció de l'eminent MESTRE J. LAS-
SALLE, donarà tres únics concerts, els dies:
26, 27 y 28 dels corrents.—Continua obert
l'abonament a comptaduria.

EL DORADO. (TEATRE CATALUNYA).—Pas-
sat demà diumenge, a la nit primera
representació de l'eminent artista

CONM. ERNEST ZACCONI
ab el drama en quatre actes de J. Haupt-
mann, «Annie Solitaire».—Dilluns, «Spet-
trio».—Dimars: «Amleto».—Se despatxa a
comptaduria.

TEATRE GRANVIA.—Avui, divendres, nit, a
dos quarts de deu: opera en tres actes, éxit
creixent cada dia major

LA DIVORCIADA
Butaques ab entrada: 1'50; entrada general: 50
cèntims.—En estrena: «La americana del Sur» y
«Viaje nupcial».

TEATRE NOU.—Avui, divendres, tarda, no
hi ha funció pera donar lloc l'assaig general
de «Porten res de pago...».—Nit, a un quart de
deu: l'entremès «Lo que pot l'ofici», gran «Mat-
chicha», per les senyoretas Simó Egea. Estrena
del xispeant alegre y suggestiu vaudeville en
tres actes, de fabulós èxit a París, dels senyors
Hennequin y Weber, traducció catalana ab mú-
sica del mestre Peré Cabero

¿Porten, res, de, pago....?
(Vos n'avez rien a declarer)
Decorat nou dels senyors Castells, Brunet y
Pous.—Dissabte: «Coralina & C.» y «Porten res
de pago...».—En els tallers de la casa s'ha co-
mencat la confecció de la sastreria y decorat de
l'opèrta d'espectacle, d'èxit mundial, «El car-
net del diable».

TEATRE SALA IMPERI.—Avui, divendres, tar-
da, a les cinc y nit, a dos quarts de deu,
secció Bianca Stella. Primera y segona repre-
sentació de la comèdia en dos actes dels Quin-
tero, «El genio alegre»; segon, Bianca Stella,
executarà els següents treballs: Tarda, «Prin-
tempes» y «Marcha macabre». Nit, «Marche in-
diane» y «Danse macabre».

TEATRE SORIANO

Avui, divendres

A dos quarts de quatre, secció senzill

Los guapos

A les cinc, secció doble

Dolorettes

Nit, a les nou

LADRONES

ESTRENA DE LA SARSUELA

LA ACADEMIA

La Corte

de

Faraón

y debut del tenor comí

Juanito Pardo

Nota.—Demà, estrena de la comèdia

EL AMOR QUE HUYE

y debut del tenor comí

Juanito Pardo

Gran Teatre Espanyol

Tres úniques funcions per la companyia que
dirigeix el reputat primer actor, DON RAFAEL
MASIP.—Dissabte, nit, a les nou: EL LOCO
DIOS.—Diumenge, tarda, a les quatre: LA CA-
TEDRAL. Nit, a les nou: MAGDA.—Se despat-
xa a comptaduria sense augment.

GRAN FRONTÓ COMITAT.—Tots els dies grans
partits per renomats pilatris.—En-
trada: 1'25 pessetes.

Cinematògrafs
METROPOLITAN CINEMWAY.—Grans viatges
y tots els dies magnífics regals de joguines
de Sport als nens.

GRAN CINE BOHEMIA.—Programa extra. Avui
la grandiosa pel·lícula

ISABEL DE ARAGÓN
«Artilleria Sueca», «Mariquita la pastora», «El
falso amigo», «El becedero» y altres de verda-
dera novetat.—Tots els dies grans programes

Concerts
GRAN CAFE-RESTAURANT DE NOVELTATS.—
Tots els dies grans concerts.

DIVERSIONS PARTICULARS
MUNDIAL PALACE.—Concerts tots els dies Co-
berts desde pessetes, 3'50. Els divendres,
boulabais. Dissabte, menú corrent y vegetaria.

FILLS DE F. MAS SARDÀ
RAMBLA DEL CENTRE, 20.-BARCELONA
Negociem el cupó Deute 5 per 100 Amor-
tizable, venciment 15 maig.

Botlletí comercial

21 de abril de 1910

Moviment de Borsa

BORSA DE BARCELONA

COTISACIÓ OFICIAL

Operacions Dinar Pèr

Londres 90 dies..... 00'00 20'13 00'00

París 90 dies..... 00'00 20'13 00'00

Madrid y places bancables..... 00'00 20'13 00'00

Sòlides vista..... 00'00 20'13 00'00

Fondos públics

Deute Interior 40 p. f. mas..... 87'20 87'25 87'25

Deute Interior 40 p. f. proxima..... 00'00 00'00 00'00

Deute Inter. comp. S. A. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. B. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. C. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. D. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. E. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. F. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. G. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. H. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. I. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. J. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. K. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. L. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. M. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. N. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. O. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. P. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. Q. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. R. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. S. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. T. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. U. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. V. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. W. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. X. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. Y. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. Z. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AA. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AB. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AC. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AD. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AE. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AF. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AG. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AH. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AI. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AJ. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AK. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AL. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AM. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AN. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AO. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AP. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AQ. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AR. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AS. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AT. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AU. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AV. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AW. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AX. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AY. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. AZ. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. BA. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Deute Inter. comp. S. BB. 4 p. f..... 87'20 87'25 87'25

Alexandria 21 abril	Anterior	Obr	Anterior	Obr
Maig.....	27 114	27 718	Maig.....	27 114
Juny.....	27 114	27 718	Juny.....	27 114
Juliol.....	27 114	27 718	Juliol.....	27 114
Agost.....	27 114	27 718	Agost.....	27 114
Setembre.....	27 114	27 718	Setembre.....	27 114
Octubre.....	27 114	27 718	Octubre.....	27 114
Novembre.....	27 114	27 718	Novembre.....	27 114
Diciembre.....	27 114	27 718	Diciembre.....	27 114

New York 21 abril	Anterior	Obr	Anterior	Obr
Tanca Obr Tanca				
Dispo. 15'15 00'00 00'00			Disponible 14'16 00'00 00'00	
Abil. 14'16 00'00 00'00			Abil. 14'16 00'00 00'00	
Maig 14'16 00'00 00'00			Maig 14'16 00'00 00'00	
Juliol 14'16 00'00 00'00			Juliol 14'16 00'00 00'00	
Agost 14'16 00'00 00'00			Agost 14'16 00'00 00'00	
Setembre 14'16 00'00 00'00			Setembre 14'16 00'00 00'00	
Octubre 14'16 00'00 00'00			Octubre 14'16 00'00 00'00	
Novembre 14'16 00'00 00'00			Novembre 14'16 00'00 00'00	
Diciembre 14'16 00'00 00'00			Diciembre 14'16 00'00 00'00	

Informació de la casa E. Galtieri. Princesa 61	Anterior	Obr	Anterior	Obr
Calé (good average)			Calé (Tijera nua. 7)	
Maig.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Maig.....	45'75 45'75
Juny.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Juny.....	45'75 45'75
Juliol.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Juliol.....	45'75 45'75
Agost.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Agost.....	45'75 45'75
Setembre.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Setembre.....	45'75 45'75
Octubre.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Octubre.....	45'75 45'75
Novembre.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Novembre.....	45'75 45'75
Diciembre.....	45'75 45'75	45'75 45'75	Diciembre.....	45'75 45'75

Sucre (Basa 33 per 100)	Anterior	Obr	Anterior	Obr
Abil.....	14'40 00'00 00'00		Abil.....	14'40 00'00 00'00
Maig.....	14'40 00'00 00'00		Maig.....	14'40 00'00 00'00
Juliol.....	14'40 00'00 00'00		Juliol.....	14'40 00'00 00'00
Agost.....	14'40 00'00 00'00		Agost.....	14'40 00'00 00'00
Setembre.....	14'40 00'00 00'00		Setembre.....	14'40 00'00 00'00
Octubre.....	14'40 00'00 00'00		Octubre.....	14'40 00'00 00'00
Novembre.....	14'40 00'00 00'00		Novembre.....	14'40 00'00 00'00
Diciembre.....	14'40 00'00 00'00		Diciembre.....	14'40 00'00 00'00

París 21 abril	Anterior	Obr	Anterior	Obr
Sucre (Basa 33 per 100)			Sucre (Basa 33 per 100)	
Abil.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Abil.....	42'00 42'00
Maig.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Maig.....	42'00 42'00
Juliol.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Juliol.....	42'00 42'00
Agost.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Agost.....	42'00 42'00
Setembre.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Setembre.....	42'00 42'00
Octubre.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Octubre.....	42'00 42'00
Novembre.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Novembre.....	42'00 42'00
Diciembre.....	42'00 42'00	42'00 42'00	Diciembre.....	42'00 42'00

Informació de la
